

Naročna lista: --
 Celo leto . . . K 12—
 Pol leta . . . „ 6—
 Četrť leta . . . „ 3—
 Mesečno . . . „ 120
Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . „ 15—
Posamezne številke
 -- 16 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 18 vir.
 od 6redne petivrtste: pri
 večkratnih oznanilih velik
 popust.
„Straža“ izhaja v pon-
edeljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Slovanstvo.

Pod tem naslovom je graška „Tagespošta“ objavila članek, v katerem se bavi s sedanjim položajem slovanstva.

Bil je čas — tako se začne članek v „Tagespošti“ — ki ni daleč za nami, ko nam so se pripovedovali čudeži o svežem jedru in možnostih bodočnosti slovenskega plemena. Rusija posebno se je opisovala kot dežela neizrabljene moči in mnogo obetajoče mladosti, ki je poklicana, da prenove — Evropo in jo dovede novi veliki bodočnosti. Kaj je postalo iz teh nad? Edina dežela, ki se je zrušila pod viharji svetovne vojne, je Rusija. Francozi in Angleži niso mogli premagati Nemcev, ti pa tudi ne popolnoma tlačiti onih, Rusija pa se je zrušila in ko se je Brusilova ofenziva leta 1916 ponesrečila, so se vzdignili vsi narodi Rusije proti nam, obudeni narodi pa poleg tega še proti nadvladaju velikanstvu. Usmiljenja vredno je, kako se velikani pobijajo do krvi. Ne, iz Rusije ne pride pomlajenje in obnova Evrope.

In ostali slovenski narodi? „Tagespošta“ noče obsoditi cele vrste narodov. Saj so Bolgari naši (to je nemški) zavezniki. Toda že Poljaki so glede svoje bodočnosti v taki nejasnosti, med seboj tako nesložni, da so njih prijatelji v največji skrbi za njih bodočnost. Tudi Ukrajina ne napravljata utisa v svojem jedru zdrave skupnosti. Nikjer velika odločitev, nikjer energična ustvaritev armade, ki je v teh vojnih časih predpogoj političnega razvoja. Radi bi izrekli o Poljaki in Ukrajini ugodnejšo sodbo, ker se imajo za svojo osvoboditev zahvaliti nemškemu in avstrijskemu orožju in so v splošnem pripravljani se pridružiti Srednji Evropi.

Kaj naj pa rečemo o Slovanih Avstro-Ogrske? Tu so pred vsem Čehi, ki se dober del njih bori v Sibiriji in na uralski fronti, ne da bi se narodni voditelji v Avstriji upali izdati določno izjavo, če odo-
 vani pa sanjajo vzhodnemu, da se v oči gled srbskega poloma njih plemena — nekakimi vojaškimi uspehi, o državi, ki naj bi germanstvo in avstrijsko državo odrezala od morja. Otroče fantazije, ki so v ostrem nasprotju s pregledom, ki ga nudi slovanstvo od Moldave do Tihega Oceana. Očividno manjka Slovincem in Čehom smisel za resnične razmere, zmožnost za upoštevanje dejanskih razmer. Na vzhodu in zapadu, v Ljubljani, Pragi in v Moskvi se razplapola vse v sanje in pretiranosti, zbog česar Nemcem ni treba, da bi se čutili ravno nesrečne. Čim treznejša in ravnočrtnejša je politika nemškega naroda avstrijskega plemena, temvečji so njeni ugledi v velikanski borbi, v kateri se je nemška država pokazala kot močnejša sila.

Tako graški nemški smok. Toda poglejmo, če je to črna slikanje položaja, v katerem se danes nahaja slovanstvo, tudi opravičeno? Pred vsem Rusija. Res je: Edina dežela Evrope, ki se je zrušila pod viharji svetovne vojne. Toda zato še dolgo ni zrušena in usmrčena. Svetovne vojne še ni konca in Rusija še živi in kdo ve, če ta danes onemogla Rusija ne bo delala Nemcem še velikih preglavic. In, saj jih dela že danes. Preglavice, kakoršnih gotovo ni pričakovala. Trocki je gotovo vse preje, ko naša simpatija, a eno mu moramo priznati: da je v Brest-Litovskem zavrnil zelo dobro Kühmanna in generala Hoffmanna, ko je rekel, da kakega naroda ni mogoče presojati po trenutnih uspehih tehnike in tehničnega napredka, ampak po moralčnih silah, ki počivajo v njem. V ruskem narodu pa so postale vsled revolucije proste do tedaj speče latentne sile in narod je dobil neverjetne možnosti za razvoj.

Ruski narod je bil poražen, to je res. Toda porazili ga niso Nemci in oni nimajo nikakega povoda, da bi se ponašali kot zmagovalci. Resnična zmagovalca za Tolstoj in Gorkij; le idejama teh dveh in ne Hindenburgovi strategiji se ima Nemčija zahvaliti za svojo zmago. Toda Gorkij danes že joče na razvalinah svoje domovine; ko bi živel Tolstoj, bi storil gotovo isto. Rusija je tako velikanska, svet zase, da ga mi sloh ne moremo pojmiti, kakor Rusi ne moremo pojmiti nas. Pri velikosti svoje domovine si Rus sloh ne more predstavljati, da bi bila njegova domovina ogrožena in zato je ruskemu človeku tudi nepoznan pojem patriotizma v zapadno-evropskem smislu te besede. „Ka čeva meni najvatsja“ in „Čta meni pobjeda“, „Čemu naj se vojskujem“, „Kaj meni za zmago?“ tako je govoril ruski človek in zapuščal strelske järke. Prevelika je njegova domovina, da bi si mogel predstavljati, da je usoda te domovine odvisna od zmage ali poraza na bojnem polju in prevelika je ta domovina, da je od njene usode odvisna in njegova lastna usoda.

Toda s tem, da so Nemci zasedli velik del Rusije, so se le vzbudili patriotizem tudi v ruskem člo-

veku, ker mu je postalo se le sedaj jasno, čemu se je bojeval in kaj pomeni zmaga.

Nemci so po svojem prodiranju v Rusijo po sklenjenem miru v Brest-Litovskem neizmerno škodovali sebi, pripomogli do poroda ruskega patriotizma in speče ruske narodne zavesti ter s tem ravnotoliko koristili Rusiji, kolikor škodovali sebi in gotovo je, da bodo še drago plačali vsako ped zemlje, ki so jo zasedli po brest-litovskem miru.

Res je, danes vre v Rusiji, kakor v čarovniškem kotlu. Toda to, kar se dogaja danes v Rusiji, se je zgodilo še pri vsaki revoluciji v vsaki deželi. In razlika je samo ta, da ruska revolucija presega po svoji širokosti in globokosti vse dosedanje revolucije. Le naravno je torej, da so temu primerne tudi posledice. Rusija je danes kakor sod mladega vina: tu kipi in vre vse ter meče ven vse škodljive nepotrebne tvarine. Ko je pa vrenje gotovo, ko je vino izčiščeno, imamo v sodu najboljšo kapljico in čim huje je bilo vrenje, tem boljša je kapljica. To je kemičen, fizikalni ali kemično-fizikalni pravoc.

V Rusiji pa se danes vrši enak socialno-političen, oziroma socialno-psihološki proces. V ruski družbi se vrši danes čiščenje, kakor v sodu mladega vina, ruska družba meče iz svoje srede škodljive, nezdrave in nepotrebne elemente in ko bo to veliko čiščenje gotovo, sovražniki Rusije ne bodo imeli prav nikakega povoda, da bi se veselili. O tem naj bode „Tagespošta“ s svojimi zaplečniki vred popolnoma prepričana! Njeno veselje, da iz Rusije ne pride pomlajenje in obnovitev Evrope, je vsekako prezgodnje.

Trditev „Tagespošte“, da si Poljaki niso še na jasnem glede svoje bodočnosti, je popolnoma neutemeljena. Da Poljaki prav dobro vedo, kaj hočejo, so dokazali njih zastopniki na slavnostih v Ljubljani. To dokazujejo tudi poljske legije. Ako si te legije poprej niso bile na jasnem glede bodočnosti svojega naroda, je skrbela nemška nadutost in brezobzornost za to, da so si o tem sedaj popolnoma na jasnem. Umejnimo tu, da v italijanski listi krokodilne solze nad dogodki v Ukrajini, ker se razmere tam res ne razvijajo tako, kakor bi to želeli Nemci. Umejnimo tudi stok „Tagespošte“, da ne kažejo ne Ukrajinci in ne Poljaki volje, da bi osnovali svoje armade, ki bi naj služile za vsenemški „kanonenfutter“. Saj nismo še pozabili, kaj je govoril poslanec Wichl v Slov. Bistrici. Slovenske krvi se je prelilo res že več kot dovolj za — vsenemške interese.

Konečno očita „Tagespošta“ Čehom in Slovincem — zakaj ne Jugoslovanom? — da nimajo smisla za resnične razmere, da nimajo zmožnosti, računati z dejanskimi razmerami.

Ta očitek ne velja o nobenem narodu na svetu v toliki meri, kakor o Nemcih. Pred vsem bi hoteli avstrijski Nemci dokazati, da je eden več nego dva, in na podlagi te svoje matematike zahtevajo za sebe gospodstvo nad Slovani v Avstriji. Ravno tako slabi matematiki pa so njih vsenemški bratci v rajhu, ker sanjajo še vedno o „Siegridenu“ proti celemu ostalemu svetu!

Naj ima „Tagespošta“ svoje veselje, a mi pač nimamo nikakega povoda za malodušnost. „Slovan gre na dan“ velja danes bolj kot kdaj poprej in lahko gledamo mirno v svojo bodočnost. Iz tega miru nas ne spravi o vsa prerokovanja „Tagespošte.“

Avstrijski mirovni pogoji

Burianov mirovni predlog je bil sprejet v deželah entente tako, kakor je moral pričakovati vsakdo, ki pazno zasleduje dogodke in mišljenja v deželah entente. Bil je sprejet deloma porogljivo, deloma odklonilno, povsodi pa hladno. Nas ta sprejem ni iznenadil niti najmanjše in menda tudi samega Buriana in njegovih zaplečnikov ne.

Kdo si ne želi miru? Želimo ga mi v monarhiji, želi ga vsa srednja Evropa, a želi ga gotovo tudi prebivalstvo dežel entente. Tako nujno pa miru ne potrebujejo nikjer, kakor v osrednjih državah in tu morda v Nemčiji še bolj, nego v Avstriji. To vedo prav dobro tudi v deželah entente, kjer dobro vedo, da pri nas ljudje umirajo lakote, da nam primanjkuje vsega. Ker pa pri nas časopisje ne more pisati resnice, so odprta fantaziji vrata na stečaj in v sovravno in nevtrajno inozemstvo prihajajo vesti, ki slikajo položaj v še mnogo temnejših barvah, kakor je v resnici. Temu primerno se tudi najnovejša mirovna nota Avstro-Ogrske ni sprejela kot želja po miru, ampak kot izraz nujne potrebe in stiske, v katerih se nahajajo osrednje sile, ker, o tem ni prav nikakega dvoma, da je Burian poslal svojo noto v svet če že ne na direktno inicijativo, pa vsaj v sporazumu z Nemčijo. Tako vsaj sklepajo v deželah en-

tente, kjer spravljajo noto tudi v zvezo z dogodki na zapadnem bojišču. To dejstvo in položaj, v katerem se nahajajo danes centralne države na eni ter državne entente na drugi strani, so morali zadoščati, da si je mogel vsakdo že v naprej napraviti odgovor, ki ga dobi grof Burian. Ta odgovor je moral biti le odklonilen. Nismo nikdar imeli posebno visokega mnenja o talentih raznih avstro-ogrskih diplomatih, a toliko pameti prisojamo vendar tudi grofu Burianu, da se ni udal nikakim iluzijam glede uspeha, ki ga doseže s svojo najnovejšo mirovno demaršo. In vendar je napravil korak, o katerem je vedel že naprej, da bo brezuspešen. Zakaj?

Na Dunaju in v Budimpešti so hoteli pač natositi peska v oči stradajočemu ljudstvu, češ, le pogledite, mi smo ponudili mir, a oni drugi ga nočejo. Mi nismo krivi, da se še nadalje preliva nedolžna kri. Umijemo si svoje roke. Toda ta izgovor ne bode veljal. Burian in družba bi hoteli mir, ki naj bi pustil vse pri starem. A ta vojna se vrši za nekaj višjega. Gre se zato, da se preosnuje svet, da se pomladi človeška družba, da si ljudje uredijo zemsko bivanje tako, da bo prostora za vse narode in ne le za gotove izvoljene narode. Ako je torej Burianu in družbi do resnega miru, naj izjavijo: Sprejememo načelo, da odloči vsak narod sam v ljudskem glasovanju o svoji bodoči usodi in državni pripadnosti. Ako Nemcem in Madžarom ni do tega, da bi gospodovali drugim narodom, bodo gotovo tudi oni pristali na to formulo: saj je gotovo, da bi po ljudskem glasovanju ostalo nemško in madžarsko vse, kar je v resnici nemškega in madžarskega. Dokler pa Nemci in Madžari ne bodo sprejeli tega načela, tudi na mir — ni misliti.

V naslednjem prinašamo glasove o sprejemu Burianove note v inozemstvu:

Ameriški pogoji.

Severoameriški državni tajnik Lansing objavlja naslednjo izjavo: Predsednik Wilson me je popobil izjaviti, da naj velja sledeče kot odgovor na avstro-ogrsko noto, katera predlaga neformalno konferenco vojskujočih se držav. Vlada Zedinjenih držav ima samo en odgovor na predlog avstro-ogrške vlade. Ona je že opetovano in popolnoma odkrito naznaniła mirovne pogoje, na podlagi katerih bi Zedinjene države razpravljale o miru. Vlada severoameriških držav ne bo stavila nikakega predloga za konferenco o zadevi, o kateri je že jasno označila svoje stališče.

Balfour o avstrijski noti.

Prvi državnik entente, angleški zunanji minister lord Balfour, je izjavil o Burianovi demarši to le: Dunajski predlog ne nudi možnosti, da se doseže smoter, ki ga hočejo doseči zavezniki: mir, ki bi bil več, kakor premirje. Ali je v takih okolnostih namanjši vidik mogoč, da se s takimi razgovori doseže uspeh? Če tudi zelo želim, da si ogledam predlog ugodno zanj, le ne morem na stavljeno vprašanje odgovoriti z da. Prebivalstvo entente hrepeni po miru, toda tako neumno ni, kakor sodijo nekateri v osrednjih državah o njem. Razgovori so brez vsake koristi, izvzemši če se peča Nemčija z vprašanji v popolnoma drugačnem duhu, kakor je tisti, ki je do sedaj njene državnike preveval. Nemčija računa, da bo ta predlog sodeloval v tej smeri, da nas razdvoji. Zelo nerad, toda z zelo malimi dvomi sem sklenil zaključek, da se predlog ni stavil z namenom, da se doseže poravnalni mir, marveč zato, da se oslabe naše sile.

Pri zajuterku, katerega je priredil kraljevski kolonialni zavod zastopnikom časopisja, je govoril Balfour govori, J katerem se je pečal z avstrijsko-ogrsko noto. Izvajal je: Pri mojih izvajanjih morate upoštevati, da sem si jih napisal tekem dveh ur potem, ko sem spoznal noto iz časopisov, in da se mi še ni nudila prilika, da se o njej posvetujem s svojimi tovariši. Kar govorim, se mora smatrati zato izključno le kot osebna izjava člana vlade. Pred vsem izjavim, da soglašam z nazorom avstrijsko-ogrške note, da gre za celo civilizacijo. Kaj predlaga sovražnik, da se konča sedanje stanje? Po moji sodbi tole: Nobenega premirja, marveč uvedejo naj neodgovorne osebnosti razgovore. Ne zanikavam, da tak razgovor v gotovih okolnostih lahko zelo pripomore, da se doseže sporazum. Toda obstoja li zdaj najmanjša nada, da je mogoče uvesti v sedanjih razmerah koristne razgovore? Tega ne morem uvideti, kakor tudi želim, da bi mogel predloge osebno ugodno sprejeti. V vseh štirih letih niso Nemci niti potom svoje vlade, niti potom kakega odgovornega člana vlade stavili predloge, ki bi jih lahko označili za mirovno ponudbo. V kolikor se spominjam, se ni nikdar stavljal konkretni predlog o pogojih, s katerimi bi hoteli Nemci skleniti mir.

Angleška mnenja.

„Daily Chronicle“ piše o noti grofa Buriana: To je prvo približanje vojujoče se države med vojno. Zato je tem večjega pomena. Dva momenta sta bila za njo merodajna: Prvič želja, zvaliti odij za nadaljevanje vojne na ententne države ter povzročiti zmedo in drugič resnična želja po miru v Berlinu in na Dunaju. Prvič se priznava, da centralne države nikakor ne morejo zmagati. Avstro-ogrška nota domneva, da na nobeni strani ni upanja na vojaško zmago. Zato je nota za sporazumni mir. Po vsem svojem trpljenju pa nočejo sprejeti ententne države navideznega miru, ki bi pomenil le novo vojno. Svobodni narodi sveta so odločeni vzdržati, da bo končno odstranjena ta grožnja. Prej to ni mogoče, predno ne bode odstranjen mogočni militarizem Nemčije. Sicer ni mogoče upati na ugoden uspeh konference. Vsa pogajanja bi bila brezuspešna, če se metode in miselnost v Berlinu in na Dunaju ne izpremeni. Zanašamo se na logiko vojaškega uspeha, da spametuje naše sovražnike. Želimo nov mednarodni red na obsežnih temeljih prava in pravičnosti.

„Daily News“ pišejo: Ententni državniki so opetovano izjavili, da bi bil zločin, podaljšati vojno brez potrebe tudi le za en dan. Ali more pa napraviti avstro-ogrška nota pot k trajnemu miru? Javni govori na obeh straneh ne bodo prinesli miru. Vršiti se morajo pogajanja pri rdeči mizi, najti se mora modus vivendi, ali pa se morajo pogajanja pretrgati, da se poda boljša prilika. Angleška vlada prav gotovo ni proti informativnim razgovorom brez premirja. Zavezniki pa svojih temeljnih nazorov tudi ne morejo opustiti. Morda bi pogajanja, pri katerih bi ostala Nemčija trdovratna, uplivala tudi na Turčijo, Bolgarsko in celo Avstro-Ogrsko. Zavezniki zdaj pri svojih nespornih moralnih tendencah lahko vse pri dobe pri razgovorih ter ne morejo ničesar izgubiti.

„Manchester Guardian“ dvomi o izgledih za mir, ker ima avstro-ogrška nota namen, ojačiti zmerne elemente v ententnih državah in potolažiti nemirneže v Nemčiji in Avstro-Ogrski. Avstrijsko prebivalstvo naj dokaže, da njena vlada ni odgovorna za podaljšanje vojne. Zasmehovanje note ni umestno. A nasprotno bi se dan, ko se sklene mir, samo odložil, če nasprotniki ne pridejo s konkretnimi predlogi, in se ne približajo jasnim mirovnim predlogom entente. Zato naj bi zavezniki vprašali centralne države, kako stališče zavzemajo napram načelom predsednika Wilsona in Lloyd Georga.

„Times“ vidi o avstro-ogrski noti intrigo — Nemčija hoče dobiti časa za reorganizacijo armade, in zgradbo svoje obrambne črte, zato uporablja Avstro-Ogrsko za obnovitev svojih navideznih predlogov za mir. Niti Nemčija, niti Avstro-Ogrska ne upata, da bodo zavezniki sprejeli ponudbo. Tudi je nota direktno v nasprotju s izvajanjem nemškega cesarja, da je ta vojna svetovna vojna na življenje in smrti med idejami, ki se ne daje spraviti. To je res.

„Daily Mail“ pravi, da je nova nota samo druga oblika starega nemškega trika. Slišati je iz nje beseda nemškega cesarja. Vojaški vladarji, pod katerimi izkrveva Nemčija, se boje, da se jim vsa stavba zruši, če se udajo ali če bodo premagani. Stališče zaveznikov je jasno. Mi zahtevamo odškodovanje, obnovitev in garancije. Za škodo na francoskih tleh zahtevamo kazen za krivce. To je naša minimalna zahteva.

„Daily Express“ ne vidi v noti sprejetja niti ene ententne mirovne zahteve. Nota je datirana iz Dunaja, pisana pa v Berlinu.

„Daily Telegraph“ smatra noto za absurdno in hinavsko. Zakaj ravno v tem trenutku? Samo da se reorganizirajo omajane črte. Nemčija bo izpremenila svoje mnenje, samo če bo odločilno poražena.

„Morning Post“ piše: Nemčija mora biti poražena in mora priznati svoj poraz.

Francoska mnenja.

„Agence Havas“ poroča: Zvečer se je izvedelo za avstro-ogrski mirovni predlog. V Parizu, kjer ga smatrajo za posledico dvamesečnih zmag entente, ni presenetil. Položaj se je zadnji čas res močno izpremenil in od sedanjega predloga je dolga pot do cesarjevega govora o njegovem naziranju glede ruskega miru. Splošno je mnenje, da sedanja mirovna ofenziva ne more dovesti do cilja. V poslanski zbornici so izjavili nekateri poslanci: Vojni cilji Francoske in njenih zaveznikov so znani: Nedotaknjena domovina, svetovno ravnovesje, osvoboditev vseh še podjarmljenih narodov in poprava vse storjene škode. Naši sovražniki, ki danes čutijo, da jim pojemajo moči, smatrajo mir z orožjem za ne več mogoč. A mi smo drugega mnenja.

„Echo de Paris“ piše: Najbrže bo Španska izročila kabinetoma v Londonu in Parizu mirovno noto. Ni dvoma, da jo bodo Francoska, Zedinjene države, Anglija ter drugi zavezniki odklonili, dvomljivo pa je, kako se bo to zgodilo. Clemenceau in Pichon, ki sta bila odsotna, sta bila takoj obveščena.

Clemenceau o Burianovi noti.

V seji senata dne 17. t. m. je govoril ministrski predsednik Clemenceau o avstrijski-ogrski mirovni ponudbi. V svojem govoru, s katerim je mirovno ponudbo odločno odklonil, je izvajal med drugim: Nišmo se popoizoma zmagali. Po štirinajstih letih neizmerne žalosti se je začela sreča in prišla na umk. Hadenburška in armado cesarja Viljema Pršela je v resnici dan, katerega so napovedovali naši predniki nad pol stoletja. Naši otroci so na poti, da končajo veliko dejanje, katerega so

pričeli naši očetje. Naši vojaki se hočejo zmagovito vojskovati naprej, dokler ne bo bila ura, v kateri bo sovražnik umeval, da med pravico in zločinom ni sprave. Čul sem celo, da se mir z vojaško odločitvijo ne more doseči; tako Nemec ni govoril, ko je otvoril vojsko in izpustil na nas svoje grozote, ker so njegovi voditelji takrat delili narode, kakor se razdeljuje živina. Vojaška odločitev, katero je razglasila Nemčija, nas sili, da se taljujemo vojsko. Ne iščemo miru, ker hočemo, da se doseže pravični in trajni mir tistim, ki pridejo za nami, da bodo obvarovani strahot preteklosti. Sinov do govine, odhajate in osvobodite narode od zadnjih strahot, odhajajte in zmagajte! Cela Francija, celo misleče človeštvo je z vami!

Italijanska mnenja.

Milanski listi pričakujejo razgovora med zavezniki glede note. Konec tega tedna je pričakovati, da pove italijanska vlada svoje mnenje.

Oblika te note je bolj svečana, kakor pri prejšnjih notah centralnih držav. Nikjer pa ni sledu o sprejemu ententnega mirovnega programa. Nota hoče spraviti entento v zadrego.

„Secolo“ je mnenja, da bo ententa nedvoumno, odločno odgovorila, kakor to zasluži ta manever. — Vatikan se ne bo dal zapeljati, ker ima slabe izkušnje.

„Corriere della Sera“ pravi, da je sklicevanje na papeža samo hudobnost Dunaja. Ententa mora takoj in prav energično odgovoriti.

Vatikan o Burianovi noti.

Ne ve se še, kakšno stališče bo zavzel papež, ker se bo morebiti oziral na okolnosti. Vatikan pa polaga veliko važnost na inicijativo Avstrije-Ogrske, ki nas bo približala mi, u, če tudi ne doseže uspeha. V Vatikanu se splošno sodi, da je nastopila Avstrija-Ogrska samostojno, dasi se misli, da je noti pritrčila Nemčija. „Corriere della sera“ javlja iz krogov Vatikana, da Sveta stolica na avstrijsko-ogrsko noto ne bo odgovorila.

Zvišanje zemljiškega davka.

(Poročilo iz finančnega odseka dne 13. sept.)

Vlada je predložila načrt zakona za zvišanje zemljiškega davka od 22,7% na 24,7% čistega katastralnega iznosa. Pravzaprav je znašal dozodaj zemljiški davek samo 19% čistega katastralnega iznosa, ker je že pred leti bilo sklenjeno, da se zemljiški davek zniža za 15%.

Poročevalec je znani nemški poslanec Stenwender. Predlagal je, naj se v olašavo davčnim uradnikom določi zvišanje davka na 25%, pripoznal je pa v svojem poročilu, da kmetijstvo nosi velika bremena in da bo z 80% vojno doklade znašalo povišanje celih 53%; toliko se v vojni ni noben da... šal. Za njim predlaga nemški soc. demokrat Schiegl, naj se zemljiški davek določi na 30% čistega katastralnega iznosa. Trdi, da je kmetijstvo v vojnem času gmotno zelo napredovalo in da je zlasti veleposestvo imelo krasne dohodke. Nemški liberalec Kuranda pravi, da je treba ves sistem sedanjega zemljiškega davka preurediti. Zemljiška posest je na vsak način premalo obdačena.

Češki poslanec Viškovsky pravi, da se kmetom v sedanji vojni ne godi res tako dobro; kmetovalci, ki se pečajo s pridelovanjem žita, nimajo takih dohodkov, kakor se domneva. Postopanje o odpisu davka pri umah se mora preurediti. Misli bi na to, kako bi se vojakom-invalidom pripomoglo do zemljiške posesti. Urediti je treba zakonito tudi zakupe. Veliko posestnikov je dalo pred vojsko zemljišča v zakup za več let. Zakupnina je ostala ista, davek se je zvišal, tako da so lastniki sedaj občutno oškodovani. Krščansko-socialni poslanec Mayer pobija Schieglja. Davčna oblast kmetovalca že itak dovolj in preveč stiska. Pri osebni dohodnini že pri manjših posestvih s 5 orali naračunavajo do 1000 K dohodkov, od nadaljnjih 5 oralov 600 K, tako da z 10 orali že pride pod osebno dohodnino. — Poslanec Lev Levický (Poljak) slika razmere v Galiciji. Tam mora še tisoče in tisoče kmetov prebivati v streljskih jarkih. Državna oblast jim jemlje žito, živino itd. Dežela je mnogim kmetovalcem preskrbela delavno živino po 3000 K živinče; državna oblast pa mu ga vzame in plača živinče po 1200 K. Državna oblast se nič ne briga za potrebo in revščino ljudstva, vsled česar je vznevoljeno. Če trdijo meščani, da kmet svoje pridelke drago proda, mora pa nasprotno kmet vse še dražje plačati, če sploh za denar kaj dobi. Znan mu je slučaj, ko je kmet moral dati za liter petroleja — 60 jajc.

Slovenski poslanec Hladnik je proti vsakemu zvišanju davka. Saj mora že sedaj kmet od svojih dohodkov plačati nad petino davka. Noben tovarnar ne plača toliko davka od svojega dobička. Priznanešeno je z davkom le vojnini dobičkarjem. Država nima vzroka in tudi ne pravice pritiskati tako z davkom kmetovalca, ker se zanj tudi čisto nič ne briga. Mnogo kmetov cele mesece ne dobi niti kapljice petroleja. Za vsa mogoča druga podjetja je petrolej na razpolago, le za kmeta ne; in vendar ga pri svoji kmetiji tako potrebuje. Državna oblast je vzrok, da je letos samo na Kranjskem na tisoče prašičev poginilo za rdečico. Živinozdravniki so zahtevali cepivo proti rdečici, toda vodstvo zavoda za pridobivanje te

ga cepiva v Mödlingu pri Dunaju je izjavilo, da ni imele na razpolago dovolj premoaga za pripravljano cepiva. Vsled nemarnosti državne oblasti je utrpel kranjski kmet milijonsko škodo, trpi pomanjkanje mesa in masti.

Dalmatinski poslanec Dulibič je proti vsakemu zvišanju zemljiškega davka, ker je to najbolj krivičen davek, na drugi strani je pa narod že tako preobložen z davkom, da ga ne more prenesti. Na Dunaju nikakor ne najdemo razumevanja za gospodarske razmere v naši zemlji in za njen zemljepisni položaj. Naši proizvođači ne morejo tekrovati z ostalimi deželami, ker jih treba pošiljati po morju do Reke, ali Trsta, plačati prekladanje, vkrcaanje in izkrcanje, vozarino, zavarovalnino itd.; dražji so zaboji in vse; pri vsem tem nevarnost pošiljanja. Le na Reki in v Trstu bi mogli reči, da naši pridelki morejo pod enakimi pogoji tekrovati z drugimi. Ta naša podrejenost je močen agitacijski činitelj k težnji za narodno ujedinjenje, brez katerega nikdar ne pridemo do boljše bodočnosti. Peča se potem z viničarskim vprašanjem v Dalmaciji. Omenja porazdelbo občinske zemlje, odpis davka glede vinogradov, uničenih po trtni uši, povdarjajoč, da se ni storilo ničesar, niti se za bodoči mir kaj pripravilo. Ogromno zemlje po Dalmaciji je pod vodo, n. pr. zemlja občine Imotske bi mogla prehraniti celo Dalmacijo, ako bi bilo polje urejeno in Dalmacija bi mogla biti zemlja za razpošiljanje žita.

Finančni odsek sklene, da se pozove državna zbornica, naj ne prične prej s tretjim branjem od finančnega odseka rešenih davčnih predlog, predno predloži vlada obširen finančni načrt, ki omogoči kritje celoga primanjkljaja 1900 milijonov K za trajne obremenitve državnega zaklada. Prihodnja seja finančnega odseka se skliče za eden ali dva dni pred plenarno sejo zbornice.

Politične vesti.

Državni zbor. Dne 17. sept. opoldne se je vršilo novo posvetovanje med ministrskim predsednikom baronom Hussarekom in predsednikom poslanske zbornice dr. Grossom. Vsled soglasnega odpora parlamentarnih strank, posebno pa slovanskih opozicijskih skupin, je vlada opustila svojo namero, sklicanje državnega zbora začet odložiti in je bilo sedaj definitivno odloženo, da se vrši prva seja v torek, dne 1. oktobra. Vabila k prvi seji se začno razpošiljati že te dni. Dnevni red prve seje poslanske zbornice bo obsegal sledeče predmete: 1. Poročilo proračunskega odseka o najetju 954 milijonskega posojila proti zadolžnicam pri avstro-ogrski banki. 2. Poročilo finančnega odseka o davku na šampanje, na vino, na premog in na sladkor. 3. Poročilo finančnega odseka o predlogu poslanca Finka glede definitivnega nastavljanja okrajnih sotskih nadzornikov.

Jesensko zasedanje delegacij. Med zunanjim ministrom grofom Burianom in predsednikom avstrijskih delegacij prelato Hauserjem se je vršila dne 17. t. m. daljša konferenca v zadevi jesenskega zasedanja delegacij. Grof Burian je podal delegacijskemu predsedniku obširno sliko zunanjepolitičnega položaja in izjavil, da je pripravljen sklicati delegacije še tekom jeseni. Določilo se je nato, da se sestanejo delegacije dne 15. oktobra.

Skupni finančni minister o nalogah monarhije. Novo imenovani finančni minister baron Spitzmüller je imel na uradništvo roždravni govor, v katerem je med drugim izjavil: Gotovo je, da bodo tvorile narodne aspiracije važno podlago za bodoče politične preureditve. Vendar pa narodni moment ne sme potisniti v ozadje vseh drugih, za državno življenje merodajnih činiteljev. Vsi državniki avstro-ogrške monarhije se zavedamo, da stoji glavna naloga naše domovine v tem, da poda narodom v donavski kotlini in v jugovzhodni Evropi možnost in gotovost mirne in trdne eksistence. Mi lahko nudimo zato svetu eno najvažnejših garancij za trajen mir, ako to nalogo izvršimo in izvršili jo bomo. Sovražni napadi na obstoj monarhije se bodo razbili. Izjalovili pa se bodo tudi naklepi notranjih sovražnikov. Pri vsi važnosti, ki jo polagamo na rešitev narodnih vprašanj, moramo vendar povdarjati, da se bo treba pri reševanju skrbno ogibati prevlelikega upliva narodne fantazmagorije in narodne prenapetosti.

Bodoči hrvaški ban. „Neue Freie Presse“ izve iz merodajnega vira, da bo sedanji minister za Hrvatsko, dr. Unkelhäusser, imenovan za hrvaškega bana.

Česko-moravska duhovščina za samostojno Češko. Češka duhovščina iz Kromeriza in okolice je na polnoštevilno obiskanem shodu sklenila naslednje izjavo: Mi duhovniki bomo korakali kakor do sedaj in v bodoče skupno s češkim narodom in delovali z vsemi močmi za uresničenje našega narodnega ideala samostojne češke kraljevske države. Mi stojimo in pademo z našim narodom.

Zatajili se ga! Ko je znani Ačko na Pohorju naklestil krompirskega komisarja Kahlerja, so vsi nemčurski in nemškonacionalni listi kričali, da je Ačko Jugoslovan. Ko pa so slovenski listi dokazali, da je bil Ačko vedno zagrizen Stajerčijanec, so se nemškutarji hitro notuhnil in poglavar spodnještaterskih renegatov dr. Mravljag je Ačko pri sodnji celo tako imenitno zagovarjal, da je bil Ačko celo na osem mesecev. Proti tej sodbi se je dr. Mravljag nato še tako imenitno pritožil, da je graska sodnja Ačko kazni zvišala na 15 mesecev. Ačko je menda vsled tega izgubil zaupanje do svojih bivših prijateljev in se obrnil do slovenskega odvetnika. Ker so malo prej vse spodnještaterske nemčurske občine in mestni magistrati ter celo uradni vodje podpisali —

Krasno navedeno in patrijotično spridevalo njegovemu političnemu prijatelju Kresniku iz Črešnjeva, je tudi Ačko prosil župana dr. Murmayerja v Slov. Bistrici, da bi mu podpisal enako spridevalo za znižanje kazni. Ačko pa je menda pozabil na oni zlati rek, ki se ga je učil v slovenski ljudski šoli, da se prave prijatelje spoznata še le v nesreči in zato se je zelo začudil, ko mu je nemčurski župan dr. Murmayer, kateri je bil svoj čas član Čitalnice v Slov. Bistrici, rekel, da ga ne pozna in ni hotel podpisati izpričevala.

Narodni Svet zahteva razpravo o mirovnem vprašanju. V seji predsedstva Narodnega Sveta, ki se je vršila dne 16. t. m., je bilo sklenjeno, naprositi Jugoslovanski klub, da naj se zastavi za to, da državni zbor pred vsem razpravlja o mirovnem vprašanju. Ta točka naj se postavi kot prva na dnevni red prihodnje seje državnega zbora, ki je sklican na dan 1. oktobra.

Pododber Narodnega Sveta za Stajersko se bo ustanovil dne 26. septembra v Mariboru.

Poljaki za slovanske trezvezo. V Lovu se zborovali dne 15. t. m. poljski politiki. Govorili so Glombinski, Čeh Sis in drugi. V resoluciji so sklenili, da se mora ustanoviti samostojna Poljska z dohodom do morja. Odebrava se zveza Poljske z bratskima slovanskima narodoma jugoslovanskima in češkim. Ta zveza naj ne traja samo danes, ampak za celo bodočnost. Vsi neodvisni poljski poslanci se pozivajo, da zveze s temi bratskimi narodi poglobijo in razširijo. Narod poljski z egortjenjem zavrača namero Poljskega kola, sestavljenega v parlamentu poljsko-nemško večino proti slovanskim avstrijskim narodom.

Tisza potuje po Hrvaškem. Očito je, da potovanje Tisze po našem jugu nima vojaškega, ampak politični pomen. Tisza se je kot zvest pristaš in glava mađarskega kalvinizma bridko pritoževal pred nekim hrvaškim župnikom, kako bo jugoslovanstvo uničilo ne samo hrvaštvo, ampak tudi katoličanstvo. On se čudi, kako je mogoče, da je večina hrvaške duhovščine take kratkovidna, da ne vidi v narodnem edinstvu nevarnosti za katoliško cerkev. V spremstvu dr. Lukinića se je odpešal grof Tisza v Slunj, od tam pa v Zader. Iz Zadra se vrne v Zagreb.

Škandalozno gospodarstvo. Po naročilu državnoborskega odseka za obnove po vojni razdejanih pokrajin sta sestavila poslanca dr. Wrabel in Serbu referat o gospodarstvu v državnih gozdovih in gozdovih cerkvenega fonda v Galiciji. Referat povdarja, da je bilo gospodarstvo naravnost škandalozno, in da je oškodovalo državo za mnoge milijone. Tako n. pr. je prodalo poljedelsko ministrstvo firmi Selig Borak 200.000 kubičnih metrov lesa za ceno od 4 do 20 K, postavljeno na postajo Dolino. Državo samo pa stane meter najmanj 30 K, tako da ni imenovani firmi samo vsega lesa darovala, ampak je morala celo še 3/4 milijona K doplačati. Borak pa je zaslužil pri kupčiji nad 13.000.000 K.

Francesko bojišče.

Čeprav so nemške armade potisnjene na takozvane Hindenburgovo črto, o kateri soglašajo poročila, da je zelo močno utrjena, še vendar ententa nadaljuje svoje veleofenzivo. Zlasti silen je angleški naval na črti Havrincourt — Somme, kjer so se morali Nemci umakniti in prepustiti Angležem važne pestojanke Epehy in Roussoy. Hudi so tudi boji za St. Quentin, kjer se bojuje 15 angleških divizij. Sovražnik si prizadeva z vso silo, da bi predrl ta del nemške fronte. Veleofenziva ententnih armad se nadaljuje s pomnoženimi silami na celi fronti kot odgovor na avstrijsko mirovno ponudbo. — Švicarski listi poročajo, da so Nemci izgubili do 15. septembra nad 320.000 vjetnikov. Nemški glavni stan še tega ni uradno potrdil.

Italijansko bojišče.

Na italijanskem bojišču so Italijani dne 16. in 17. septembra pričeli z novo, že delj kot tri tedne napovedano ofenzivo na celi fronti med Brento in Piavo, ki je trajala še tudi dne 18. septembra. Dne 19. septembra sovažnik ni napadal na fronti med Brento in Piavo, pač pa na ozemlju Sedem občin. Vsi italijanski napadi so bili dosedaj odbiti. Amerika je poslala 280.000 mož na pomoč Italijanem.

Na drugih bojiščih.

Na macedonskem bojišču vzhodno od Bitolja novi boji, v katerih je sovažnik zavzel važne postojanke Sokol, Dobropolje in Vetrevik ter prisilil avstrijsko-bolgarske čete, da so se morale umakniti v severni smeri. — Na turških boji

ščih živahni boji v Palestini severno od Jeruzalema ter na desnem bregu reke Jordan.

Amerika in Italija odklanjata Burianov mirovni predlog.

Maribor, 20. septembra.

Zedinjene države in Italija sta odklonili Burianovo mirovno ponudbo. Wilson je odgovoril, da more severo-ameriška vlada dati na avstro-ogrski predlog samo en odgovor. Vlada Zedinjenih držav je že opetovano s polno prostodušnostjo označila pogoje, pod katerimi bi Zedinjene države bile pripravljene, stopiti v mirovna pogajanja. Radi tega se noče pečati z nobenim konferenčnim predlogom o zadevi, glede katere je že jasno označila svoje stališče.

Italija je odgovorila dne 19. septembra. Italijanska nota pravi, da je avstrijska ponudba nesprejemljiva. O najvažnejših pogojih, na katere bi se naj naslanjal mir, ni avstrijska nota omenila ne besedice. Enako je glede italijanskih aspiracij. Dokler Avstrija ne prizna teh italijanskih ciljev, Italija ne bo ustavila bojevanja.

Iz teh dveh odgovorov je jasno razvidno, da vstraja Amerika pri svojih znanih zahtevah. Najvažnejša točka teh zahtev je, Avstrija in Nemčija morata dati vsem narodom pravico samostojnosti in samoodločbe. Dokler teh in sorodnih pogojev ne bosta izpolnili, se Amerika in z njo zvezane države niti ne marajo pogajati.

Brezdvomno bodo tudi ostale četverosporzumove vlade odgovorile v istem smislu kot je odgovoril Wilson. Kaj bodo pa rekli nevtralci? Današnja poročila naglašajo, da bodo nevtralni odgovori gotovo slični ententnim. V tem so si skoro povsod edini, da je bila Burianova nota pisana na Dunaju, a sestavljena v Berlinu in da je mir poprej nemogoč, dokler ne bo Nemčija tako poražena, da bo prišla prositi miru na podlagi ententnih mirovnih pogojev. Nemčija ima sedaj dvojno na izbero: 1. ali vodi vojsko naprej, ali pa 2. se ukloni in izpolni mirovne zahteve entente, t. j. da akceptira Wilsonov mirovni program. Ta program ima te-le točke: 2. Vsa sporna vprašanja naj se rešijo po pravičnosti in poravnava naj bo taka, da bo zasiguran trajni mir. Tu sem spada projekt o zvezi narodov z vsemi svojimi posledicami. 2. Narodi in dežele ne smejo prehajati, kakor mrtvo blago iz roke v roko. Geslo o takozvanem ravnotežju mora biti kot načelo odpravljeno. 3. Vsako teritorijalno vprašanje se mora rešiti v interesu prebivalstva, ki na dotičnem teritoriju prebiva, ne pa v smislu kompromisa dveh nasprotujočih si držav. S tem je obsojena metoda dunajskega kongresa. 4. Vsem jasno izraženim narodnim zahtevam se mora čim najbolj ugoditi, v kolikor se iz njih ne rodijo nova sovražstva in nasprotstva, ki bi ogrožala mir Evrope. Wilson zahteva samoodločbo narodov.

Tedenske novice.

Mašniški jubilent. Iz Dobove pri Brežicah se nam poroča: V nedeljo, dne 15. septembra, na praznik Ime Marije, patrono naše farne cerkve, je tukaj ob navzočnosti sedem duhovnikov obhajal 30letnico mašništva g. prof. dr. Anton Medved, Bogu in Mariji v zahvalo, faranom in romarjem v veliko veselje. Slovesno se je razlagala njegova pridiga v prostorih in prenovljeni cerkvi o Mariji, Kraljici miru, katera naj izprosi slovesu mir z Bogom, mir srea in z bližnjim, potem pride tudi svetovni mir. Vlč. g. kanonik Mesnik je blagoslovil lepa kipa Sreca Jezusa in Marije, darovana od dveh dobrotnic naše farne cerkve.

Odlikovanja. Za zasluge za domoljubne vzgojo mladine so bili odlikovani: Pohvalno priznanje je prejel vpokojeni orožniški stražmojster v Zrečah (T. Jurša); zahvalno in pohvalno priznanje so prejeli: naučitelj v Jarenini Jožef Čonč, naučitelj pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Jakob Kopic, slikar v Konjicah

Martin Kovač, dimnikar v Konjicah Jožef Kump, namestniški kancelist v Konjicah Franc Markež, naučitelj v Poličanah Jožef Svetlin in gimnazijski ravnatelj v Mariboru dr. Josip Tominek. — Zanimivo je, da čitamo med odlikovanci tudi ime sentlenartskega g. naučitelja, katerega so leta 1914 imeli v Gradu zaprtega radi „pomanjkanja patriotizma.“ Res čudna so pota božje Previdnosti!

Zensko učiteljsiše v Gorici. Ravnateljstvo c. kr. ženskega učiteljsiše v Gorici (ulica Codelli štev. 16, Scuola Frinta) naznanja, da se pouk na tem zavodu začne meseca oktobra t. l. Prijaviti se je do 27. t. m. za sedaj edino le z dopisnico. Prosilci naj naznanijo svoje ime s točnim naslovom, leto in kraj poroda, letnik učiteljsiše, oziroma vadnice, v katerega želijo vstopiti, in narodnost. Ob enem morejo prositi za brezplačni sprejem v konvikt, ki pa je namenjen le Goričanom, ki so uživali državno begunsko podporo. Začetek šolskega leta itd. se istotako pravočasno razglasi po časopisih.

Dijaška kuhinja v Mariboru ima svoj letošnji občni zbor prihodnji ponedeljek, dne 23. septembra, ob 8. uri zvečer v Narodnem domu z običajnim dnevnim redom. Posebna vabilna se ne bodo razpošiljala. Mili dobrotniki in prijatelji učeče se mladine se s tem vabijo na obilno udeležbo pri občnem zboru. — Odbor.

100.000 K je dosegla zbirka za „Slovensko šolo v Mariboru.“ Če pomislimo, da ne traja ta zbirka niti celih pet mesecev, je dosedaj nabrana svota pravi čudež in dokaz, da je naš narod tekom vojske tako dozorel, da se mu ni treba bati za obstoj. Sam, iz iastne moči si ustvarja kulturna središča, na lastne stroške si gradi zlasti na jezikovni meji neobhodno potrebne šole. Ne prosjači več okoli tujih valpetov, ne moleduje več ponižno s klobukom v roki okoli ošabnih, Slovincem sovražnih uradov, ne, ponosno se postavlja in kot narod, ki si zida svojo lastno državo, polaga kot prve temelje za to stavbo lastno šolo. Vsa narodova prihodnjost sloni na narodni odgoji mladega naraščaja. In eden izmed ogelnih kamnov za slovensko šolo v Mariboru je postavila narodna nožrtvovalnost. Seveda bo požrla taka zgradba v današnjih razmerah, ki tudi takoj po vojni ne bodo na mah boljše, še najmanj dvakrat toliko svoto, kakor je do sedaj nabrana, a vsi vemo, da narodna navdušenost v vojni prerojenih Slovincem ni hipni plamen, ki takoj ugasne; mi vsi gojimo globoko prepričanje, da bo požrtvovalnost našega jeklenega ljudstva po tako krasnem prvem uspehu na novo vsplamtela in se bo ob vsaki priliki, v veselju in žalosti, pokazala in z dobrim vzgledom vlekla za seboj druge.

Za jugoslov. deco je odposlal neimenovan kat. naroden dijak K 101.70. Ta svota je čisti dobiček razpečavanja raznih slik, ki jih je prodajal v Koračicah, Pršetincih, Lahoncih, Benetku in na prireditvi kat.-nar. dijaštva pri Sv. Tomažu blizu Ormoža. Dijaki, posnemajte!

„Slovenska Družina.“ Prvi slovenski družinski list izide v nekaj dneh. List bo prinašal izvirne povesti, črtice, pesmi, poučne spise, zanimive potopise, opise raznih tujih in domačih krajev in narodov, tako da se bo bralec takorekoč igranje, sebi v zabavo, veliko naučil. Prav posebno opozarjamo še na znameniti glavni roman slavnega španskega pisatelja P. L. Coloma: Kraljica mučenica. Ta veliki zgodovinski roman, ki je preveden že v vse svetovne jezike, obdeluje življenje nesrečne škotske kraljice Marije Stuart in nje strašne sovražnice angleške kraljice Elizabete. V tem romanu bo čitatelj kakor v bogati pestri sliki gledal zgodovino 16. stoletja, boj med pravico in krivico, boj med katoličanstvom in krivo vero. Poleg tega bo list prinašal igre za naše ljudske odre, vesele povesti, kratkočasnice, smešnice, uganke, skakalnice, rebuse in drugo podobno blago, tako da bo tudi za smeh in kratek čas poskrbljeno. Hkrati bo vsaka številka bogato okrašena z zanimivimi slikami. Seveda tudi naše gospodinje ne bodo pozabljene, kakor tudi gospodarji ne, ki bodo dobili marsikak pouk in pojasnilo. „Slovenska Družina“ stane za celo leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, posamezna številka K 1.20. Naroča se pri upravi „Slovenske Družine“ v Ljubljani, Katoliška Tiskarna. Kdor ne zmore naenkrat 24 K, pa naj naroči samo za pol ali le za četrt leta. „Slov. Družina“ izhaja po dvakrat na mesec, t. j. dne 15. in dne 30. vsakega meseca.

„Kurent.“ Izšla je 3. številka „Kurenta“ s sledečo vsebino: Damir Feigel: Soba štev. 69. — Manica: Največji blagoslov. — Ferdo Plemič: Pravljice za odrasle: 4. O odseku za ljudski blagor. — Bahun: Valeji. — Jože Plot: Politika gospoda Matevža. — Ustrezi vsakemu! Tudi mecen. Pozor na papirnato blago! Izpremenjene vrednote. Napačno razumel, za naše gospodinje. Nataknost. — V prilogi: Njegova zadnja želja. Neverjetni Tomaž. Narobe svet. Pozna jo! Vedno nobel. — Listnica uredništva. — Slike: Maksim Gaspari: Naši zvonovi. Homatije v Rusiji. France Podrekar: Sedem Kranjskih Švabov ali „Joj tebi, Korošec.“ Durchhalten! Areh Smrekar: Razžaljeni berač. Slovenske titularne žene in neveste Mađzarov. Gospod sodarski pomočnik jeseni 1918. — „Kurent“ velja do konca tekočega leta 10 K in se ga naročuje v upravnistvu „Kurenta“ v Ljubljani, Stari trg 19.

Za župnikom bratom umrla še sestra. V četrtek, dne 12. t. m., je umrla na Jesenicah vsled srčne vodenice Franciška Prijatelj, sestra dne 10. t. m. umrlega in še nepokopanega jeseniškega župnika Janeza Prijatelja. Bila je vedno desna roka brata. Pri njegovem odhodu v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji mu je še vse potrebno pripravila za na pot. Kmalu po bratovem odhodu je legla v posteljo ter izdahnila svojo blago dušo ravno na dan, ko je ležal brat na mrtvaškem odru. Njeno truplo so prepeljali

